İ'LAL MESELESİ

> İlal: İllet harfini düşürmek, illet harfini başka bir illet harfine dönüştürmek veya harekesini atarak sakinleştirmektir.

> İlletli kelimelerde illet harflerinin zayıflığından kaynaklanan bir takım işlemler uygulanır. Bu kaideleri uygulamak (istisna kelimeler hariç) vaciptir.

İ'LAL ÜÇ YOLDAN BİRİYLE YAPILIR:

KALB

İlletli bir harfi, başka bir harfe çevirmektir.

MİSAL:
> قَوَلَ fiilinde; و harekeli ve kendisinden önceki harf fethalı olduğu için و harfi ا harfine çevrilerek قَالَ olur.

HAZF

İllet harfinin düşürmek gibi.

MİSAL:
> يَوْعِدُ fiilinde; و harf, muzaraat harfi olan ي ile kesra arasında bulunduğu için hazfedilerek يَعِدُ olur.

İSKAN

İllet harfinin sakin kılmak demektir.
> Bu da illet harfinin harekesini atarak veya
> bu harekeyi makablindeki sahih harfe vererek olur.

MİSAL:
> يَغْزُوُ fiilinde; و harekeli olup lamel fiilinde bulunduğundan, kendisinden önceki harf de fetha dışında bir hareke olduğundan و üzerine damme ağır geldiği için sakın kılınarak يَغْزُو olur.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (I.KAİDE)

الْوَاوُ وَالْيَاءُ إِذَا تَحَرَّكَتَا وَانْفَتَحَ مَاقَبْلَهُمَا قُلِبَتَا أَلِفًا نَحْوُ: قَالَ وَكَالَ مِثَالُهُمَا مِنَ النَّاقِصِ غَزَا وَرَمَى

I. KAİDE:
> Şayet و ve ي harfleri harekeli olup, kendilerinden önceki harf fetha olursa و ve ي harfi elif'e çevirilir.
> قَالَ ve كَالَ ecvef fiilleri gibi. غَزَا ve رَمَى nakıs fiilleri gibi.

قَوَلَ >>> قَالَ

I.) قَالَ fiili, و'lı ecvef olup aslı قَوَلَ idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) و harfi elif harfine çevirildi.

>>> قَالَ oldu. <<<

كَيَلَ >>> كَالَ

I.) كَالَ fiili, ي'lı ecvef olup aslı كَيَلَ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) ي harfi elif harfine çevirildi.

>>> كَالَ oldu. <<<

غَزَوَ >>> غَزَا

I.) غَزَا fiili, و'lı nakıs olup aslı غَزَوَ idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) و harfi elif harfine çevirildi.

>>> غَزَا oldu. <<<

رَمَيَ >>> رَمَى

I.) رَمَى fiili, ي'lı nakıs fiil olup aslı رَمَيَ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) ي harfi elif harfine çevirildi.

>>> رَمَى <<<

ÖNEMLİ NOTLAR:

I.) غَزَا VE رَمَى GİBİ FİİLLERİN ASLİ HARFLERİ HAKKINDA:

> Fiilin aslı و'lı ise dik elif ا olurken, ي'lı ise ye harfi şeklinde elif ى olarak yazılır. Böylelikle fiilin asli harfinin و mı ي mı olduğu ayırt edilir.

2.) غَزَا VE رَمَى NIN TESNİYE MÜZEKKER GAİB SİGALARI HAKKINDA:

> غَزَا ve رَمَى nın tesniye müzekker gaib sigaları غَزَوَا ve رَمَيَا'dır. Bu sigalarda و ve ي harfleri elif'e ا çevirilmez. Çünkü و ve ي harfleri elif'e ا çevirilseydi iki sakin bir araya geleceğinden birisinin hazfedilmesi gerekecekti. Böylece müfrediyle aynı siga ortaya çıkacaktı.

رَمَا >>> رَمَى

غَزَا >>> غَزَا

Bu sebeple و ve ي harfleri elif'e ا çevirilmeyip olduğu gibi kalır.

3. NAKIS FİİLLERİN MUHATAP, MUHATABA VE MÜTEKELLİM SİGALARI HAKKINDA:

> Nakıs fiillerin, muhatab, muhataba ve mütekellim sigalarında da و ve ي harfleri aslından sakin olduğu için (2.Kaide Gereği) elif'e ا çevirilmez.

yusufislamdagdelen@gmail.com

غَزَا FİİLİNİN ÇEKİMİ (SÜLASİ MÜCERRED I.BAB)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	غَزَا (I.Kaide)	غَزَتْ (I.Kaide)	غَزَوْتَ (2.Kaide)	غَزَوْتِ (2.Kaide)	غَزَوْتُ (2.Kaide)
TESNİYE	غَزَوَا (Kaide Yok)	غَزَتَا (I.Kaide)	غَزَوْتُمَا (2.Kaide)	غَزَوْتُمَا (2.Kaide)	
CEMİ	غَزَوْا (I.Kaide)	غَزَوْنَ (2.Kaide)	غَزَوْتُمْ (2.Kaide)	غَزَوْتُنَّ (2.Kaide)	غَزَوْنَا (2.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

رَمَى FİİLİNİN ÇEKİMİ (SÜLASİ MÜCERRED 2.BAB)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	رَمَى (1.Kaide)	رَمَتْ (1.Kaide)	رَمَيْتَ (2.Kaide)	رَمَيْتِ (2.Kaide)	رَمَيْتُ (2.Kaide)
TESNİYE	رَمَيَا (Kaide Yok)	رَمَتَا (1.Kaide)	رَمَيْتُمَا (2.Kaide)	رَمَيْتُمَا (2.Kaide)	
CEMİ	رَمَوْا (1.Kaide)	رَمَيْنَ (2.Kaide)	رَمَيْتُمْ (2.Kaide)	رَمَيْتُنَّ (2.Kaide)	رَمَيْنَا (2.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

I.KAİDENİN NAKIS FİİL ÇEKİMLERİNE DAİR

غَزَا ve رَمَى'nın Tesniye Müennes Gaibe Sigaları:

رَمَيَتَا > رَمَاتَا > رَمَتَا

I.) رَمَتَا fiili, و'lı nakıs olup aslı غَزَوَتَا idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) elif'e ا çevrildi.

>>> رَمَاتَا oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi ي'dan çevirilen elif ا, ikincisi aslına itibarla sakin olan ت harfidir. ت müfrette sakin olup, tesniye elifinden dolayı harekelendiği için aslına itibar edilerek sakin sayıldı. ت sahih bir harf olup hazfedilemeyeceğinden ي'dan çevirilen elif ا hazfedildi.

>>> رَمَتَا oldu. <<<

غَزَوَتَا > غَزَاتَا > غَزَتَا

I.) غَزَتَا fiili, و'lı nakıs olup aslı غَزَوَتَا idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) elif'e ا çevrildi.

>>> غَزَاتَا oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi و'dan çevirilen elif ا, ikincisi aslına itibarla sakin olan ت harfidir. ت müfrette sakin olup, tesniye elifinden dolayı harekelendiği için aslına itibar edilerek sakin sayıldı. ت sahih bir harf olup hazfedilemeyeceğinden و'dan çevirilen elif ا hazfedildi.

>>> غَزَتَا oldu. <<<

NOT: ت'nın harekesi arizidir. Arizi olan yok gibidir.

غَزَا ve رَمَى'nın Cemi Müzekker Gaib Sigaları:

رَمَيُوا > رَماوا > رَمَوْا

I.) رَمَوْا fiili ي'lı nakıs olup aslı رَمَيُوا idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) elif'e çevirildi.

>>> رَماوا oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi ي'dan çevirilen elif ا, ikincisi cemilik و'ıdır. İki sakinin bir kelimede toplanması caiz olmadığından birisinin hazfedilmesi gerekir. Cemi و'ı hazfedilse cemilik bozulacağından, ي dan çevirilen ا hazfedildi.

>>> رَمَوْا oldu. <<<

غَزَوُوا > غَزَاوا > غَزَوْا

I.) غَزَوْا fiili و'lı nakıs olup aslı غَزَوُوا idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı için (I.Kaide Gereği) elif'e çevirildi.

>>> غَزَاوا oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi و'dan çevirilen elif ا, ikincisi cemilik و'ıdır. İki sakinin bir kelimede toplanması caiz olmadığından birisinin hazfedilmesi gerekir. Cemi و'ı hazfedilse cemilik bozulacağından, و dan çevirilen ا hazfedildi.

>>> غَزَوْا oldu. <<<

yusufislamdagdelen@gmail.com

قَالَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (SÜLASİ MÜCERRED و'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	قَالَ (I.Kaide)	قَالَتْ (I.Kaide)	قُلْتَ (I.Kaide)	قُلْتِ (I.Kaide)	قُلْتُ (I.Kaide)
TESNİYE	قَالَا (I.Kaide)	قَالَتَا (I.Kaide)	قُلْتُمَا (I.Kaide)	قُلْتُمَا (I.Kaide)	
CEMİ	قَالُوا (I.Kaide)	قُلْنَ (I.Kaide)	قُلْتُمْ (I.Kaide)	قُلْتُنَّ (I.Kaide)	قُلْنَا (I.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

كَالَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (SÜLASİ MÜCERRED ي'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	كَالَ (I.Kaide)	كَالَتْ (I.Kaide)	كِلْتَ (I.Kaide)	كِلْتِ (I.Kaide)	كِلْتُ (I.Kaide)
TESNİYE	كَالَا (I.Kaide)	كَالَتَا (I.Kaide)	كِلْتُمَا (I.Kaide)	كِلْتُمَا (I.Kaide)	
CEMİ	كَالُوا (I.Kaide)	كِلْنَ (I.Kaide)	كِلْتُمْ (I.Kaide)	كِلْتُنَّ (I.Kaide)	كِلْنَا (I.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

I.KAİDENİN ECVEF FİİL ÇEKİMLERİNE DAİR

قَالَ ve كَالَ 'nin Cemi Müennes Gaibe Sigaları:

كَيَلْنَ > كَالْنَ > كَلْنَ > كِلْنَ

1.) كِلْنَ fiili, ي'lı ecvef olup aslı كَيَلْنَ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) elif'e ا çevrildi.

>>> كَالْنَ oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi ي'dan çevirilen elif ا, ikincisi lamel fiilindeki ل harfidir. ل sakin bir harf olup hazfedilemeyeceğinden ي'dan çevirilen elif ا hazfedildi.

>>> كَلْنَ oldu. <<<

4.) Aslının ي olduğu anlaşılsın diye كَ 'ın fethası kesraya nakledildi. Çünkü kesradan doğan ي 'dır.

>>> كِلْنَ <<<

قَوَلْنَ > قَالْنَ > قَلْنَ > قُلْنَ

1.) قُلْنَ fiili, و'lı ecvef olup aslı قَوَلْنَ idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (I.Kaide Gereği) elif'e ا çevrildi.

>>> قَالْنَ oldu. <<<

3.) İctimai sakineyn oldu. (İki sakin harf bir araya geldi.) Birincisi و'dan çevirilen elif ا, ikincisi lamel fiilindeki ل harfidir. ل sakin bir harf olup hazfedilemeyeceğinden و'dan çevirilen elif ا hazfedildi.

>>> قَلْنَ oldu. <<<

4.) Aslının و olduğu anlaşılsın diye قَ 'ın fethası zammeye nakledildi. Çünkü zammeden doğan و 'dır.

>>> قُلْنَ <<<

NOT 1: Zammeden doğan و, kesradan doğan ي, fethadan doğan ا dir.

NOT 2: Ecvef fiillerin cemi müennes gaibe sigasından sonunan kadar olan sigalarda و 'lı olanlar fael fiili zammeli, ي 'lı olanlar kesralı olarak çekilir.
Ancak خَوِفَ - نَوِمَ gibi و 'lı ecvef olup kesralı çekilen istisnalarda vardır.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (2.KAİDE)

الْوَاو السَّاكِنَة وَالْيَاء السَّاكِنَة لَا تُقْلَبَانِ أَلِفًا إِلَّا فِي مَوْضِعٍ يَكُونُ سُكُونُهُمَا غَيْرَ أَصْلِيٍّ بِأَنْ نُقِلَتْ حَرَكَتُهُمَا إِلَى مَا قَبْلَهُمَا نَحْوُ: أَقَامَ وَأَبَاعَ

2. KAİDE:
> و ve ي harfleri aslından sakin olduğunda elif'e ا çevirilmez. غَزَوْنَ - رَمَيْنَ gibi. Ancak harekelerini kendisinden öncekine vermek suretiyle sakin olup, kendisinden önceki harf de fetha olursa elif'e ا çevirilir.
> أَقَامَ وَأَبَاعَ fiilleri gibi.

أَبْيَعَ > أَبَيْعَ > أَبَاعَ

1.) İfal babından ي'lı ecvef, mazi olup أَبْيَعَ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf sakin olduğu için (7.Kaide Gereği) ي 'ın harekesi sahih sakin olan ب 'ye verildi.

>>> أَبَيْعَ oldu.

3.) ي sonradan sakin olup, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (2.Kaide Gereği) elif'e ا çevirildi.

>>> أَبَاعَ oldu. <<<

أَقْوَمَ > أَقَوْمَ > أَقَامَ

1.) İfal babından و'lı ecvef, mazi olup أَقْوَمَ idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf sakin olduğu için (7.Kaide Gereği) و 'ın harekesi sahih sakin olan ق 'a verildi.

>>> أَقَوْمَ oldu.

3.) و sonradan sakin olup, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (2.Kaide Gereği) elif'e ا çevirildi.

>>> أَقَامَ oldu. <<<

غَزَا ve رَمَى'nın Cemi Müennes Gaibe Sigaları

1.) غَزَا ve رَمَى'nın cemi müennes gaibe sigaları غَزَوْنَ ve رَمَيْنَ'dir.

2.) Bu sigalarda و ve ي harfleri aslından sakin olduğu için (2.Kaide Gereği) elif'e ا çevirilmez.

yusufislamdagdelen@gmail.com

أقَامَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (İF'AL BABI و'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	أقَامَ (7. ve 2.Kaide)	أقَامَتْ (7. ve 2.Kaide)	أقَمْتَ (7.Kaide)	أقَمْتِ (7.Kaide)	أقَمْتُ (7.Kaide)
TESNİYE	أقَامَا (7. ve 2.Kaide)	أقَامَتَا (7. ve 2.Kaide)	أقَمْتُمَا (7.Kaide)	أقَمْتُمَا (7.Kaide)	
CEMİ	أقَامُوا (7. ve 2.Kaide)	أقَمْنَ (7.Kaide)	أقَمْتُمْ (7.Kaide)	أقَمْتُنَّ (7.Kaide)	أقَمْنَا (7.Kaide)

yusufislamdagdelon@gmail.com

أَبَاعَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (İF'AL BABI ي'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	أَبَاعَ (7. ve 2.Kaide)	أَبَاعَتْ (7. ve 2.Kaide)	أَبَعْتَ (7.Kaide)	أَبَعْتِ (7.Kaide)	أَبَعْتُ (7.Kaide)
TESNİYE	أَبَاعَا (7. ve 2.Kaide)	أَبَاعَتَا (7. ve 2.Kaide)	أَبَعْتُمَا (7.Kaide)	أَبَعْتُمَا (7.Kaide)	
CEMİ	أَبَاعُوا (7. ve 2.Kaide)	أَبَعْنَ (7.Kaide)	أَبَعْتُمْ (7.Kaide)	أَبَعْتُنَّ (7.Kaide)	أَبَعْنَا (7.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (3.KAİDE)

وَ الْيَاءُ إِذَا اِنْكَسَرَ مَا قَبْلَهَا تُرِكَتْ عَلَى حَالِهَا سَاكِنَةً أَوْ مُتَحَرِّكَةً إِذَا كَانَتِ الْحَرَكَةُ فَتْحَةً
نَحْوُ؛ خَشِيَ وَ خَشِيتُ

3. KAİDE:

> ي harfi sakin veya fethayla harekeli olup kendisinden önceki harf de kesra olursa hali üzere bırakılır. (İlal yapılmaz.)

> خَشِيَ وَ خَشِيتُ fiilleri gibi.

خَشِيَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (Sülasi Mücerred ي'lı nakıs)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	خَشِيَ (3.Kaide)	خَشِيَتْ (3.Kaide)	خَشِيتَ (3.Kaide)	خَشِيتِ (3.Kaide)	خَشِيتُ (3.Kaide)
Tesniye	خَشِيَا (3.Kaide)	خَشِيَتَا (3.Kaide)	خَشِيتُمَا (3.Kaide)	خَشِيتُمَا (3.Kaide)	
Cemi	خَشُوا (8.Kaide)	خَشِينَ (3.Kaide)	خَشِيتُمْ (3.Kaide)	خَشِيتُنَّ (3.Kaide)	خَشِينَا (3.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (4.KAİDE)

وَالْيَاءُ السَّاكِنَةُ إِذَا اِنْضَمَّ مَا قَبْلَهَا قُلِبَتْ وَاوًا
نَحْوُ؛ اَيْسَرَ يُوسِرُ اَصْلُهُ يُيْسِرُ

4. KAİDE:
> ي harfi sakin olup kendisinden önceki harf de zammeli olursa ي harfi و'a çevirilir.
اَيْسَرَ > يُيْسِرُ > يُوسِرُ

İZAHAT: يُيْسِرُ İf'al babından ي'lı misal, fiili muzari olup aslında يُيْسِرُ idi. ي harfi sakin olup kendisinde önceki harf de zammeli olduğundan (4.Kaide Gereği) و'a çevirildi. يُوسِرُ oldu.

يُوسِرُ FİİLİNİN ÇEKİMİ (İf'al Babı ي'lı misal)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	يُوسِرُ (4.Kaide)	تُوسِرُ (4.Kaide)	تُوسِرُ (4.Kaide)	تُوسِرِينَ (4.Kaide)	أُوسِرُ (4.Kaide)
Tesniye	يُوسِرَانِ (4.Kaide)	تُوسِرَانِ (4.Kaide)	تُوسِرَانِ (4.Kaide)	تُوسِرَانِ (4.Kaide)	
Cemi	يُوسِرُونَ (4.Kaide)	يُوسِرْنَ (4.Kaide)	تُوسِرُونَ (4.Kaide)	تُوسِرْنَ (4.Kaide)	نُوسِرُ (4.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (S.KAİDE)

الْوَاوَ سَاكِنَةً إِذَا انْكَسَرَ مَا قَبْلَهَا قُلِبَتْ يَاءً
نَحْوُ؛ قِيلَ، وَ الْأَصْلُ؛ قُوِلَ

S. KAİDE:
Meçhul Ecvef Fiil Hakkında:
> و harfi sakin olup kendisinden önceki harf de kesralı olursa و harfi ي 'a çevirilir.
قُوِلَ > قِيلَ
NOT: Harekelerden zamme ve kesra ağır harekedir. Bu sebeple zammeden kesraya, kesradan zammeye geçmek telaffuzda zor olduğundan kaide uygulanır.

İZAHAT:
1.) قِيلَ fiili, و 'lı ecvef, mazi meçhul olup aslı قُوِلَ idi.
2.) و 'ın kesrasından önce ق 'ın zammesi ağır geldiğinden ق sakin kılındı. قوِلَ oldu.
3.) Sahih harfin hareke yüklenmesi illetli harfe göre daha uygun olduğu için 7. kaide gereği و 'ın kesrası ق 'a nakledildi. قِوْلَ oldu.
4.) و sakin olup kendisinden önceki harf de kesra olduğundan S. kaide gereği ي 'ye çevirildi.

قُوِلَ > قوِلَ > قِوْلَ > قِيلَ

قِيلَ Meçhul Ecvef Fiili Çekimi

قِيلَ FİİLİNİN ÇEKİMİ (Sülasi Mücerred و'lı ecvef)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	قِيلَ (7. ve S.Kaide)	قِيلَتْ (7. ve S.Kaide)	قِلْتَ (7. ve S.Kaide)	قِلْتِ (7. ve S.Kaide)	قِلْتُ (7. ve S.Kaide)
Tesniye	قِيلَا (7. ve S.Kaide)	قِيلَتَا (7. ve S.Kaide)	قِلْتُمَا (7. ve S.Kaide)	قِلْتُمَا (7. ve S.Kaide)	
Cemi	قِيلُوا (7. ve S.Kaide)	قِلْنَ (7. ve S.Kaide)	قِلْتُمْ (7. ve S.Kaide)	قِلْتُنَّ (7. ve S.Kaide)	قِلْنَا (7. ve S.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (6.KAİDE)

اَلْوَاوُ الْمُتَحَرِّكَةُ إِذَا وَقَعَتْ فِي آخِرِ الْكَلِمَةِ وَانْكَسَرَ مَا قَبْلَهَا قُلِبَتْ يَاءً
نَحْوُ؛ غَبِيَ، وَ الْأَصْلُ؛ غَبِوَ مِنَ الْغَبَاوَةِ
وَ كَذَا دُعِيَ مَجْهُولُ دَعا، وَ الْأَصْلُ؛ دُعِوَ

6. KAİDE:
> و harfi kelimenin sonunda harekeli olup kendisinden önceki harf kesra olduğunda ي 'a çevirilir.
غَبِوَ > غَبِيَ

NOT: غَبِيَ 'nin aslının غَبِوَ olduğunu mastarından anlarız. Çünkü mastarı غَبَاوَةٌ olarak gelir. غَبَاوَةٌ anlayışı kıt olmak demektir.

İZAHAT:
غَبِوَ > غَبِيَ
1.) غَبِيَ fiili, و 'lı nakıs, mazi malum olup aslı غَبِوَ idi.
2.) و kelimenin sonunda harekeli olarak gelip, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan 6. kaide gereği ي 'ye çevirildi.
>>> غَبِيَ oldu. <<<

دُعِوَ > دُعِيَ
1.) دُعِيَ fiili, nakıs olan دَعا fiilinin meçhulüdür. Aslı دُعِوَ idi.
2.) و kelimenin sonunda harekeli olarak gelip, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan 6. kaide gereği ي 'ye çevirildi.
>>> دُعِيَ oldu. <<<

غَبِيَ FİİL ÇEKİMİ (Sülasi Mücerred و'lı nakıs malum)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	غَبِيَ (6.ve 3.Kaide)	غَبِيَتْ (6.ve 3.Kaide)	غَبِيتَ (5.ve 3.Kaide)	غَبِيتِ (5.ve 3.Kaide)	غَبِيتُ (5.ve 3.Kaide)
Tesniye	غَبِيَا (6.ve 3.Kaide)	غَبِيَتَا (6.ve 3.Kaide)	غَبِيتُمَا (5.ve 3.Kaide)	غَبِيتُمَا (5.ve 3.Kaide)	
Cemi	غَبُوا (6.ve 7.Kaide)	غَبِينَ (5.ve 3.Kaide)	غَبِيتُمْ (5.ve 3.Kaide)	غَبِيتُنَّ (5.ve 3.Kaide)	غَبِينَا (5.ve 3.Kaide)

دُعِيَ FİİL ÇEKİMİ (Sülasi Mücerred و'lı nakıs meçhul)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	دُعِيَ (6.ve 3.Kaide)	دُعِيَتْ (6.ve 3.Kaide)	دُعِيتَ (5.ve 3.Kaide)	دُعِيتِ (5.ve 3.Kaide)	دُعِيتُ (5.ve 3.Kaide)
Tesniye	دُعِيَا (6.ve 3.Kaide)	دُعِيَتَا (6.ve 3.Kaide)	دُعِيتُمَا (5.ve 3.Kaide)	دُعِيتُمَا (5.ve 3.Kaide)	
Cemi	دُعُوا (6.ve 7.Kaide)	دُعِينَ (5.ve 3.Kaide)	دُعِيتُمْ (5.ve 3.Kaide)	دُعِيتُنَّ (5.ve 3.Kaide)	دُعِينَا (5.ve 3.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (7.KAİDE)

وَكُلُّ وَاوٍ وَيَاءٍ مُتَحَرِّكَتَيْنِ يَكُونُ مَاقَبْلَهُمَا حَرْفًا صَحِيحًا سَاكِنًا،
نُقِلَتْ حَرَكَتُهُمَا إِلَى الْحَرْفِ الصَّحِيحِ
نَحْوُ: يَقُولُ وَيَكِيلُ وَيَخَافُ / وَالْأَصْلُ: يَقُولُ وَيَكْيِلُ وَيَخْوَفُ

7. KAİDE:
> و ve ي harfi harekeli olup kendilerinden önceki harf de sahih ve sakin bir harf olursa و ve ي' nın harekeleri kendisinden önceki sahih ve sakin harfe nakledliliyor. (Çünkü sahih harf, hareke yüklenme açısından illet harfinden daha uygundur.)
> يَقُولُ وَيَكِيلُ وَيَخَافُ fiilleri gibi.
> Asılları: يَقْوُلُ وَيَكْيِلُ وَيَخْوَف 'dir.

يَقْوُلُ > يَقُولُ

1.) و'lı ecvef olup aslı يَقْوُلُ idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf de sakin olduğu için (7.Kaide Gereği) و'ın harekesi sahih sakin olan ق'a verildi.

>>> يَقُولُ oldu. <<<

يَكْيِلُ > يَكِيلُ

1.) ي'lı ecvef olup aslı يَكْيِلُ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de sakin olduğu için (7.Kaide Gereği) ي'ın harekesi sahih sakin olan ك'e verildi.

>>> يَيَكِيلُ oldu. <<<

يَخْوَفُ > يَخَوْفَ > يَخَافُ

1.) و'lı ecvef olup aslı يَخْوَف idi.

2.) و harekeli, kendisinden önceki harf de sakin olduğu için (7.Kaide Gereği) و'ın harekesi خ'ya verildi.

>>> يَخَوْفَ oldu. <<<

3.) و sonradan sakin olup, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (2.Kaide Gereği) elif'e ا çevrildi.

>>> يَخَافُ oldu. <<<

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَقُولُ FİİLİNİN ÇEKİMİ (و 'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَقُولُ (7. Kaide)	تَقُولُ (7. Kaide)	تَقُولُ (7. Kaide)	تَقُولِينَ (7. Kaide)	أَقُولُ (7. Kaide)
TESNİYE	يَقُولَانِ (7. Kaide)	تَقُولَانِ (7. Kaide)	تَقُولَانِ (7. Kaide)	تَقُولَانِ (7. Kaide)	
CEMİ	يَقُولُونَ (7. Kaide)	يَقُلْنَ (7. Kaide)	تَقُولُونَ (7. Kaide)	تَقُلْنَ (7. Kaide)	نَقُولُ (7. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَكِيلُ FİİLİNİN ÇEKİMİ (ي 'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَكِيلُ (7. Kaide)	تَكِيلُ (7. Kaide)	تَكِيلُ (7. Kaide)	تَكِيلِينَ (7. Kaide)	أَكِيلُ (7. Kaide)
TESNİYE	يَكِيلَانِ (7. Kaide)	تَكِيلَانِ (7. Kaide)	تَكِيلَانِ (7. Kaide)	تَكِيلَانِ (7. Kaide)	
CEMİ	يَكِيلُونَ (7. Kaide)	يَكِلْنَ (7. Kaide)	تَكِيلُونَ (7. Kaide)	تَكِلْنَ (7. Kaide)	نَكِيلُ (7. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَخَافُ FİİLİNİN ÇEKİMİ (و 'LI ECVEF)

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَخَافُ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافُ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافُ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافِينَ (7. ve 2.Kaide)	أَخَافُ (7. ve 2.Kaide)
TESNİYE	يَخَافَانِ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافَانِ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافَانِ (7. ve 2.Kaide)	تَخَافَانِ (7. ve 2.Kaide)	
CEMİ	يَخَافُونَ (7. ve 2.Kaide)	يَخَفْنَ (7. Kaide)	تَخَافُونَ (7. ve 2.Kaide)	تَخَفْنَ (7. Kaide)	نَخَافُ (7. ve 2.Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (8.KAİDE)

وَكُلُّ وَاوٍ وَيَاءٍ، إِذَا كَانَتَا مُتَحَرِّكَتَيْنِ وَوَقَعَتَا فِي لَامِ الْفِعْلِ وَمَا قَبْلَهُمَا حَرْفٌ مُتَحَرِّكَةٌ أُسْكِنَتَا مَالَمْ يَكُنْ مَنْصُوبًا نَحْوُ: يَغْزُوا وَيَرْمِي وَيَخْشَى لِاسْتِثْقَالِ الضَّمَّةِ عَلَى الْوَاوِ وَالْيَاءِ وَالْأَصْلُ: يَغْزُوُ وَيَرْمِيُ وَيَخْشَيُ

1. KAİDE:
> Şayet و ve ي harfleri harekeli (zamme, kesra) olarak lamel fiilinde bulunursa, kendilerinden önceki harf de fetha dışında bir hareke ile harekeli olursa, kendileri mensup olmadıkça و ve ي üzerine damme ağır geldiği için sakin kılınırlar.

> يَغْزُو ويَرْمِي ويَخْشَى gibi
> Asılları يَغْزُوُ وَيَرْمِيُ وَيَخْشَيُ idi.

يَغْزُوُ >>> يَغْزُو

1.) يَغْزُو fiili, و'lı nakıs olup aslı يَغْزُوُ idi.

2.) و kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de zamme olduğundan (8.Kaide Gereği) و harfi sakin kılındı.

>>> يَغْزُو oldu. <<<

يَرْمِيُ >>> يَرْمِي

1.) يَرْمِي fiili, ي'lı nakıs olup aslı يَرْمِيُ idi.

2.) ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (8.Kaide Gereği) ي harfi sakin kılındı.

>>> يَرْمِي oldu. <<<

يَخْشَيُ >>> يَخْشَى

1.) يَخْشَى fiili, ي'lı nakıs olup aslı يَخْشَيُ idi.

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fetha olduğundan (1.Kaide Gereği) ي harfi elif harfine çevirildi.

>>> يَخْشَى oldu. <<<

ÇEKİMLERİNDEKİ İLALLERE DAİR

يَغْزُو ويَرْمِي ويَخْشَى
TESNİYE MÜZEKKER GAİB SİGALARI

Tesniyeleri: يَغْزُوَانِ ويَرْمِيَانِ ويَخْشَيَانِ *'dir.*
يَرْمِيَانِ ve يَغْزُوَانِ de ilal yapılmaz.

يَخْشَيَانِ 'de ي harekeli, kendisinden önceki harf de üstün olduğu için (1.Kaide Gereği) elif'e çevrilse يَخْشَيَانِ *olacaktı. Ve başıma nasb edici edat geldiğinde müfredi ile aynı siga ortaya çıkacağından kaide uygulanmayıp olduğu gibi bırakılır.*

يَغْزُو ويَرْمِي ويَخْشَى
CEMİ MÜZEKKER GAİB SİGALARI

يَغْزُوُونَ > يَغْزُووْنَ > يَغْزُونَ

1.) يَغْزُونَ fiili, و'lı nakıs olup aslı يَغْزُوُونَ *idi.*

2.) و kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de zammeli olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.

>>> يَغْزُووْنَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan و, ikincisi cemilik و'ıdır. Cemilik و'hazfedilse cemilik bozulacağından و hazfedildi.

>>> يَغْزُونَ <<<

يَرْمِيُونَ > يَرْمِيوْنَ > يَرْمِوْنَ > يَرْمُونَ

1.) يَرْمُونَ fiili, ي'lı nakıs olup aslı يَرْمِيُونَ *idi.*

2.) ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de zammeli olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.

>>> يَرْمِيوْنَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan ي, ikincisi cemilik و'ıdır. Cemilik و'hazfedilse cemilik bozulacağından ي hazfedildi.

>>> يَرْمِوْنَ oldu. <<<

Cemilik و'ından önce م harfinin kesra olması uygun değildir. Çünkü و dammeden doğar. Bu sebeple cemilik و'ının sahih olması için م zammelendi.

>>> يَرْمُونَ <<<

يَخْشَيُونَ > يَخْشَاوْنَ > يَخْشَوْنَ

1.) يَخْشَوْنَ fiili, ي'lı nakıs olup aslı يَخْشَيُونَ *idi.*

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fetha olduğundan (1. Kaide Gereği) elife çevirildi

>>> يَخْشَاوْنَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan ي dan çevirilen ا, ikincisi cemilik و'ıdır. Cemilik و'ı hazfedilse cemilik bozulacağından elif hazfedildi.

>>> يَخْشَوْنَ <<<

يَغْزُو ويَرْمِي ويَخْشَى
MÜFRET MÜENNES MUHATABA SİGALARI

تَغْزُوِينَ > تَغْزُوِينَ > تَغْزُوِينَ > تَغْزِينَ

1.) تَغْزِينَ fiili, و'lı nakıs olup aslı تَغْزُوِينَ *idi.*

2.) و kelimesinden sonra ز 'nın kesrasından önce ı'nın dammesi ağır olduğu için ز sakin kılındı. و harekeli kendisinden önceki harf sakin olduğu için (7. Kaide Gereği) ı'nın harekesi sahih sakin olan ز'ye verildi.

>>> تَغْزِينَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan و, ikincisi muhataba ي'sıdır. Muhataba ي'sı hazfedilemeyeceği için و hazfedildi.

>>> تَغْزِينَ <<<

تَرْمِيِينَ > تَرْمِيِينَ > تَرْمِينَ

1.) تَرْمِينَ fiili, ي'lı nakıs olup aslı تَرْمِيِينَ *idi.*

2.) ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.

>>> تَرْمِيِينَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan ي, ikincisi muhataba ي'sıdır. Muhataba ي'sı hazfedilemeyeceği için sakin bırakılan ي hazfedildi.

>>> تَرْمِينَ <<<

تَخْشَيِينَ > تَخْشَايِنَ > تَخْشَيْنَ

1.) تَخْشَيْنَ fiili, ي'lı nakıs olup aslı تَخْشَيِينَ *idi.*

2.) ي harekeli, kendisinden önceki harf de fetha olduğundan (1. Kaide Gereği) elife çevirildi

>>> تَخْشَايِنَ oldu. <<<

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi ي 'dan çevirilen ا, ikincisi muhataba ي'sıdır. Muhataba ي'sı hazfedilemeyeceği için ي 'dan çevirilen elif hazfedildi.

>>> تَخْشَيْنَ <<<

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَغْزُو NAKIS MALUM MUZARİ FİİLİNİN ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَغْزُو (8. Kaide)	تَغْزُو (8. Kaide)	تَغْزُو (8. Kaide)	تَغْزِينَ (8. Kaide)	أغْزُو (8. Kaide)
TESNİYE	يَغْزُوَانِ (Kaide Yok)	تَغْزُوَانِ (Kaide Yok)	تَغْزُوَانِ (Kaide Yok)	تَغْزُوَانِ (Kaide Yok)	
CEMİ	يَغْزُونَ (8. Kaide)	يَغْزُونَ (Kaide Yok)	تَغْزُونَ (8. Kaide)	تَغْزُونَ (Kaide Yok)	نَغْزُو (8. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَرْمِي NAKIS MALUM MUZARİ FİİLİNİN ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَرْمِي (8. Kaide)	تَرْمِي (8. Kaide)	تَرْمِي (8. Kaide)	تَرْمِينَ (8. Kaide)	أَرْمِي (8. Kaide)
TESNİYE	يَرْمِيَانِ (Kaide Yok)	تَرْمِيَانِ (Kaide Yok)	تَرْمِيَانِ (Kaide Yok)	تَرْمِيَانِ (Kaide Yok)	
CEMİ	يَرْمُونَ (8. Kaide)	يَرْمِينَ (3. Kaide)	تَرْمُونَ (8. Kaide)	تَرْمِينَ (3. Kaide)	نَرْمِي (8. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

يَخْشَى NAKIS MALUM MUZARİ FİİLİNİN ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	يَخْشَى (I. Kaide)	تَخْشَى (I. Kaide)	تَخْشَى (I. Kaide)	تَخْشَيْنَ (I Kaide)	أَخْشَى (I. Kaide)
TESNİYE	يَخْشَيَانِ (Kaide Yok)	تَخْشَيَانِ (Kaide Yok)	تَخْشَيَانِ (Kaide Yok)	تَخْشَيَانِ (Kaide Yok)	
CEMİ	يَخْشَوْنَ (I. Kaide)	يَخْشَيْنَ (Kaide Yok)	تَخْشَوْنَ (I. Kaide)	تَخْشَيْنَ (Kaide Yok)	نَخْشَى (I. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (9.KAİDE)

وَيَتَحَرَّكُ الْوَاوُ وَالْيَاءُ اِذَا كَانَا مَنْصُوبَتين
نَحْوُ: لَنْ يَغْزُوَ وَلَنْ يَرْمِيَ وَلَنْ يَخْشَى لِخِفَّةِ الْفَتْحَةِ عَلَيْهِمَا

9. KAİDE:
> و ve ي harfleri kelimenin sonunda mensub olduklarında (kendisinden önceki harf de fetha dışında harekeliyse) fetha hafif hareke olduğundan sakin kılınmayıp olduğu gibi kalır.

> لَنْ يَغْزُوَ وَلَنْ يَرْمِيَ وَلَنْ يَخْشَى 'gibi

لَنْ يَغْزُوَ

لَنْ يَغْزُوَ
> و kelimenin sonunda olup, kendisinden önceki harf de damme olduğundan (9. Kaide Gereği) fetha hafif hareke olduğundan sakin kılınmayıp olduğu gibi kalır.

لَنْ يَرْمِيَ

لَنْ يَرْمِيَ
> ي kelimenin sonunda olup, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (9. Kaide Gereği) fetha hafif hareke olduğundan sakin kılınmayıp olduğu gibi kalır.

لَنْ يَخْشَيَ > لَنْ يَخْشَى

لَنْ يَخْشَى
> ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de fetha olduğundan (1. Kaide Gereği) elif'e çevirildi.

لَنْ يَخْشَيَ > لَنْ يَخْشَى

yusufislamdagdelen@gmail.com

لَنْ يَغْزُوَ TEKİDİ NEFYİ İSTİKBAL ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	لَنْ يَغْزُوَ (9. Kaide)	لَنْ تَغْزُوَ (9. Kaide)	لَنْ تَغْزُوَ (9. Kaide)	لَنْ تَغْزِي (8. Kaide)	لَنْ أغْزُوَ (9. Kaide)
TESNİYE	لَنْ يَغْزُوَا (9. Kaide)	لَنْ تَغْزُوَا (9. Kaide)	لَنْ تَغْزُوَا (9. Kaide)	لَنْ تَغْزُوَا (9. Kaide)	
CEMİ	لَنْ يَغْزُوا (8. Kaide)	لَنْ يَغْزُونَ (Kaide Yok)	لَنْ تَغْزُوا (8. Kaide)	لَنْ تَغْزُونَ (Kaide Yok)	لَنْ نَغْزُوَ (9. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

لَنْ يَرْمِيَ TEKİDİ NEFYİ İSTİKBAL ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	لَنْ يَرْمِيَ (9. Kaide)	لَنْ تَرْمِيَ (9. Kaide)	لَنْ تَرْمُوا (9. Kaide)	لَنْ تَرْمِي (8. Kaide)	لَنْ أَرْمِيَ (9. Kaide)
TESNİYE	لَنْ يَرْمِيَا (9. Kaide)	لَنْ تَرْمِيَا (9. Kaide)	لَنْ تَرْمِيَا (9. Kaide)	لَنْ تَرْمِيَا (9. Kaide)	
CEMİ	لَنْ يَرْمُوا (8. Kaide)	لَنْ يَرْمِينَ (3. Kaide)	لَنْ تَرْمُوا (8. Kaide)	لَنْ تَرْمِينَ (3. Kaide)	لَنْ نَرْمِيَ (9. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

لَنْ يَخْشَى TEKİDİ NEFYİ İSTİKBAL ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
MÜFRET	لَنْ يَخْشَى (1. Kaide)	لَنْ تَخْشَى (1. Kaide)	لَنْ تَخْشَى (1. Kaide)	لَنْ تَخْشِي (1. Kaide)	لَنْ أَخْشَى (1. Kaide)
TESNİYE	لَنْ يَخْشَيَا (Kaide Yok)	لَنْ تَخْشَيَانِ (Kaide Yok)	لَنْ تَخْشَيَا (Kaide Yok)	لَنْ تَخْشَيْنَ (Kaide Yok)	
CEMİ	لَنْ يَخْشَوْا (1. Kaide)	لَنْ يَخْشَيْنَ (2. Kaide)	لَنْ تَخْشَوْا (1. Kaide)	لَنْ تَخْشَيْنَ (2. Kaide)	لَنْ نَخْشَى (1. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (10.KAİDE)

الواو والياء إذا وقعتا بعد ألف زائدة قلبتا همزة
نحو: قائل وكائل

10. KAİDE:
> Şayet و ve ي zait elif'ten sonra gelirse hemzeye çevirilir.

> قائلٌ ve كائلٌ' gibi
> Asılları قاولٌ ve كايلٌ idi.

كايلٌ >>> كائلٌ

1.) كائلٌ fiili, ي'lı ecvef olup aslı كايلٌ idi.

2.) ي zait elif'ten sonra geldiği için (10. Kaide Gereği) hemzeye çevirildi.

>>> كائلٌ oldu. <<<

قاولٌ >>> قائلٌ

1.) قائلٌ fiili, و'lı ecvef olup aslı قاولٌ idi.

2.) و zait elif'ten sonra geldiği için (10. Kaide Gereği) hemzeye çevirildi.

>>> قائلٌ oldu. <<<

MAKSUTTA DEĞİNİLEN BAZI MESELELER:

ECVEF FİİLLERİN İSMİ FAİLİ HAKKINDA

كَالَ > كَائِلٌ > كَائِلٌ

كَائِلٌ

1.) ي 'lı ecvefin ismi failidir. Mazisi كَالَ olup, ismi fail yapmak için fael fiili ile aynel fiili arasına elif ziyade edildi.

> كَائِلٌ oldu. <

2.) İki elif bir araya geldi. Birincisi ismi fail elifi, ikincisi aynel fiilinden çevirilen elifdir. Aynel fiilinden çevirilen elif, hemzeye çevirildi.

> كَائِلٌ oldu. <

قَالَ > قَائِلٌ > قَائِلٌ

قَاوِلٌ

1.) و 'lı ecvefin ismi failidir. Mazisi قَالَ olup, ismi fail yapmak için fael fiili ile aynel fiili arasına elif ziyade edildi.

> قَائِلٌ oldu. <

2.) İki elif bir araya geldi. Birincisi ismi fail elifi, ikincisi aynel fiilinden çevirilen elifdir. Aynel fiilinden çevirilen elif, hemzeye çevirildi.

> قَائِلٌ oldu. <

غزا VE رمى 'NIN İSMİ FAİL MÜFRET MÜZEKKER SİGALARI HAKKINDA

Nakıs Fiilin İsmi Faili Nasb Halinde:

Nakıs fiilin ismi faili nasb halinde غازيًا ve راميًا şeklinde mensubtur.

رَأَيْتُ غازيًا وَراميًا > Ben gaziyi ve atıcıyı gördüm.

> رَأَى fiil, تُ fail, غازيًا ve راميًا ise mefuldür. (9. Kaide Gereği) fetha hafif hareke olduğundan ilal yapılmayıp olduğu gibi kalır.

Nakıs Fiilin İsmi Faili Ref Halinde:

Nakıs fiilin ismi faili ref halinde غازٍ ve رامٍ şeklinde merfudur.

هٰذَا غازٍ و رامٍ > Bu gazi ve atıcıdır.

> هٰذَا mübteda, غازٍ ve رامٍ ise haber olarak gelip gizli bir amil tarafından ref edilmiştir.

غازُوْنْ > غازِيْنْ > غازِيْنْ > غازٍ
رامِيْنْ > رامِيْنْ > رامِنْ > رامٍ

1.) غازٍ ve رامٍ kelimelerinin asılları غازِيٌ ve رامِيٌ 'dür. غازِيٌ ve رامِيٌ kelimelerinin açık yazılışı غازُوْنْ ve رامِيْنْ şeklindedir. ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.
> غازِيْنْ ve رامِيْنْ oldu. <

2.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi harekesi atılan ي, ikincisi tenvinin ن 'udur. İki sakin harfin yan yana gelmesi uygun olmadığından ي hazfedildi. غازْنْ ve رامْنْ oldu. Tenvinde bir önceki harfe verildi.
غازٍ ve رامٍ oldu.

Nakıs Fiilin İsmi Faili Cer Halinde:

Nakıs fiilin ismi faili cer halinde غازٍ ve رامٍ şeklinde mecrurdur.

مَرَرْتُ بِغازٍ و رامٍ > Ben gazi ve atıcıya uğradım.

> مَرَرَ fiil, تُ fail, غازٍ ve رامٍ ise mefuldür.

غازُوْنْ > غازِيْنْ > غازِيْنْ > غازٍ
رامِيْنْ > رامِيْنْ > رامِنْ > رامٍ

1.) غازٍ ve رامٍ kelimelerinin asılları غازِيٌ ve رامِيٌ 'dir. غازِيٌ ve رامِيٌ kelimelerinin açık yazılışı غازِيْنْ ve رامِيْنْ şeklindedir. ي kelimenin sonunda harekeli, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.
> غازِيْنْ ve رامِيْنْ oldu. <

2.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi harekesi atılan ي, ikincisi tenvinin ن 'udur. İki sakin harfin yan yana gelmesi uygun olmadığından ي hazfedildi. غازْنْ ve رامْنْ oldu. Tenvinde bir önceki harfe verildi.
> غازٍ ve رامٍ oldu. <

قال VE كال FİİLİNİN İSMİ MEFUL MÜFRET MÜZEKKER SİGALARI

مَقْوُوْلٌ > مَقْوُوْلٌ > مَقُوْلٌ

مَقُوْلٌ

1.) و 'lı ecvef olup aslı مَقْوُوْلٌ dür.

2.) و harekeli kendisinden önceki harf de sakin olduğu için, (7. Kaide Gereği) و'ın harekesi sahih sakin olan ق 'a verildi.

> مَقُوْلٌ oldu. <

2.) İki sakin bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan و, ikincisi mefuliyet و 'ıdır. Mefuliyet ا و hazfedilemeyeceği için illetli harf olan و hazfedildi.

> مَقُوْلٌ oldu. <

مَكْيُوْلٌ > مَكْيُوْلٌ > مَكُوْلٌ > مَكِيْلٌ

مَكِيْلٌ

1.) ي 'lı ecvef olup aslı مَكْيُوْلٌ dür.

2.) ي harekeli kendisinden önceki harf de sakin olduğu için, (7. Kaide Gereği) ي 'ın harekesi sahih sakin olan ك 'a verildi.

> مَكْيُوْلٌ oldu. <

2.) İki sakin bir araya geldi. Birincisi illet harfi olan ي, ikincisi mefuliyet و 'ıdır. Mefuliyet ا hazfedilemeyeceği için illetli harf olan ي hazfedildi.

> مَكُوْلٌ oldu. <

3.) Aslının ي 'lı olduğu belli olsun diye (hazfedilen ي 'ya delalet etmesi için) ك kesralandı.

> مَكِيْلٌ oldu. <

4.) و sakin, kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (5. Kaide Gereği) ي 'ya çevirildi.

> مَكِيْلٌ oldu. <

NOT: Nakıs fiilin ismi failin başına elif-lam gelirse tenvin düşer. Böylece iki sakin harfin yan yana gelmesi ortadan kalktığı için de وَ ve يَ ya hazfedilmez.

هَذَا الْغَازِي وَالرَّامِي
وَمَرَرْتُ بِالْغَازِي وَالرَّامِي

yusufislamdagdelen@gmail.com

ECVEF İSMİ FAİL ÇEKİMİ

كَائِلٌ

ا'lı Ecvef İsmi Fail Çekimi ي

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	كَائِلٌ (10. Kaide)	كَائِلَةٌ (10. Kaide)
Tesniye	كَائِلَانِ (10. Kaide)	كَائِلَتَانِ (10. Kaide)
Cemi Musahhah	كَائِلُونَ (10. Kaide)	كَائِلَاتٌ (10. Kaide)
Cemi Mükesser	كُيَّالٌ - كُيَّلٌ - كَالَةٌ (1. Kaide)	كَوَائِلُ (10. Kaide)

قَائِلٌ

ا'lı Ecvef İsmi Fail Çekimi و

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	قَائِلٌ (10. Kaide)	قَائِلَةٌ (10. Kaide)
Tesniye	قَائِلَانِ (10. Kaide)	قَائِلَتَانِ (10. Kaide)
Cemi Musahhah	قَائِلُونَ (10. Kaide)	قَائِلَاتٌ (10. Kaide)
Cemi Mükesser	قُوَّالٌ - قُوَّلٌ - قَالَةٌ (1. Kaide)	قَوَائِلُ (10. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

NAKIS İSMİ FAİL ÇEKİMİ

رَامٍ

ي 'lı Nakıs İsmi Fail Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	رَامٍ (8. Kaide)	رَامِيَةٌ (3. Kaide)
Tesniye	رَامِيَانِ (3. Kaide)	رَامِيَتَانِ (3. Kaide)
Cemi Musahhah	رَامُونَ (8. Kaide)	رَامِيَاتٌ (3. Kaide)
Cemi Mükesser	رُمَّاءٌ - رُمَّى - رُمَاتٌ (1-1-10.Kaide)	رَوَامٍ (8. Kaide)

غَازٍ

و 'lı Nakıs İsmi Fail Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	غَازٍ (8. Kaide)	غَازِيَةٌ (3. Kaide)
Tesniye	غَازِيَانِ (3. Kaide)	غَازِيَتَانِ (3. Kaide)
Cemi Musahhah	غَازُونَ (8. Kaide)	غَازِيَاتٌ (3. Kaide)
Cemi Mükesser	غُزَّاءٌ - غُزَّى - غُزَاةٌ (1-1-10.Kaide)	غَوَازٍ (8. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

ECVEF İSMİ MEFUL ÇEKİMİ

مَقُولٌ

و 'lı Ecvef İsmi Fail Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	مَقُولٌ (7. Kaide)	مَقُولَةٌ (7. Kaide)
Tesniye	مَقُولَانِ (7. Kaide)	مَقُولَتَانِ (7. Kaide)
Cemi Musahhah	مَقُولُونَ (7. Kaide)	مَقُولَاتٌ (7. Kaide)
Cemi Mükesser	-	مَقَائِلُ (10. Kaide)

مَكِيلٌ

ي 'lı Evcef İsmi Fail Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	مَكِيلٌ (7.ve 5.Kaide)	مَكِيلَةٌ (7.ve 5.Kaide)
Tesniye	مَكِيلَانِ (7.ve 5.Kaide)	مَكِيلَتَانِ (7.ve 5.Kaide)
Cemi Musahhah	مَكِيلُونَ (7.ve 5.Kaide)	مَكِيلَاتٌ (7.ve 5.Kaide)
Cemi Mükesser	-	مَكَائِلُ (10. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (II.KAİDE)

وَإِذا اجْتَمَعَتِ الْواوَانِ: الْأُولَى ساكِنَةٌ وَالثَّانِيَةُ مُتَحَرِّكَةٌ فَأُدْغِمَتِ الْأُولى فِي الثَّانِيَةِ

نَحْوُ: مَغْزُوٌّ وَالْأَصْلُ: مَغْزُووٌ

II. KAİDE:
> Birincisi sakin, ikincisi harekeli olan iki و bir araya geldiği vakitte birincisi ikincisine idgam edilir.

> 'مَغْزُوٌّ gibi
> Aslı مَغْزُووٌ 'dır.

غَزَا 'NIN İSMİ MEFUL MÜFRET MÜZEKKER SİGASI

1.) و 'lı nakıs olup aslı مَغْزُووٌ idi.

2.) Birincisi sakin, ikincisi harekeli iki و bir araya geldiğinden (hafiflik olması için) II. Kaide Gereği birinci و , ikinci و 'a idgam edildi.

مَغْزُووٌ > مَغْزُوٌّ

Not: II. kaide de anlatılan işlem idgam olsa da, kelime mu'tel olduğundan i'lal kaideleri arasında zikredilmiştir.

NAKIS İSMİ MEFUL ÇEKİMİ

و 'lı Nakıs İsmi Meful Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	مَغْزُوٌّ (II. Kaide)	مَغْزُوَّةٌ (II. Kaide)
Tesniye	مَغْزُوَّانِ (II. Kaide)	مَغْزُوَّتَانِ (II. Kaide)
Cemi	مَغْزُوُّونَ (II. Kaide)	مَغْزُوَّاتٌ (II. Kaide)
Cemi Mükesser		مَغَازٍ (11. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (12.KAİDE)

وإذَا اجْتَمَعَ الْوَاوُ وَالْيَاءُ وَالْأُولَى سَاكِنَةٌ وَالثَّانِيَةُ مُتَحَرِّكَةٌ قُلِبَتِ الْوَاوُ يَاءً وَكُسِرَ ما قَبْلَ الْأُولَى لِتَصِحَّ الْيَاءُ وَأُدْغِمَتِ الْيَاءُ فِي الْيَاءِ نَحْوُ: مَرْمِيٌّ وَمَخْشِيٌّ وَالْأَصْلُ: مَرْمُويٌ وَمَخْشُويٌ

12. KAİDE:
> Birincisi sakin, ikincisi harekeli olan و ve ي bir araya geldiği vakitte و , ي 'ye çevirilir.
> مَرْمِيٌّ وَمَخْشِيٌّ gibi
> Asılları مَرْمُويٌ وَمَخْشُويٌ 'dur.

رَمَى VE خَشِيَ 'NIN İSMİ MEFUL MÜFRET MÜZEKKER SİGALARI

مَرْمُويٌ > مَرْمُيِيٌ > مَرْمِيِيٌ > مَرْمِيٌّ

1.) ي 'lı nakıs olup aslı مَرْمُويٌ idi.

2.) Sakin و ve harekeli ي bir araya geldiğinden dolayı و , ي 'ye çevirildi.

> مَرْمُيِيٌ oldu. <

3.) ي 'dan önceki م harfinin zamme olması uygun değildir. Çünkü ي kesradan doğar. Bu sebeble ي 'nin sahih olması için birinci ي 'den önceki harf kesralandı.

> مَرْمِيِيٌ oldu. <

4.) Sonra birinci ي, ikinci ي 'ye idgam edildi.

> مَرْمِيٌّ oldu. <

مَخْشُويٌ > مَخْشُيِيٌ > مَخْشِيِيٌ > مَخْشِيٌّ

1.) ي 'lı nakıs olup aslı مَخْشُويٌ idi.

2.) Sakin و ve harekeli ي bir araya geldiğinden dolayı و , ي 'ye çevirildi.

> مَخْشُيِيٌ oldu. <

3.) ي 'dan önceki ش harfinin zamme olması uygun değildir. Çünkü ي kesradan doğar. Bu sebeble ي 'nin sahih olması için birinci ي 'den önceki harf kesralandı.

> مَخْشِيِيٌ oldu. <

4.) Sonra birinci ي, ikinci ي 'ye idgam edildi.

> مَخْشِيٌّ oldu. <

NAKIS İSMİ MEFUL ÇEKİMİ

ي 'lı Nakıs İsmi Meful Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	مَرْمِيٌّ (12. Kaide)	مَرْمِيَّةٌ (12. Kaide)
Tesniye	مَرْمِيَّانِ (12. Kaide)	مَرْمِيَّتَانِ (12. Kaide)
Cemi	مَرْمِيُّونَ (12. Kaide)	مَرْمِيَّاتٌ (12. Kaide)
Cemi Mükesser		مَرَامٍ (12. Kaide)

ي 'lı Nakıs İsmi Meful Çekimi

	MÜZEKKER	MÜENNES
Müfret	مَخْشِيٌّ (12. Kaide)	مَخْشِيَّةٌ (12. Kaide)
Tesniye	مَخْشِيَّانِ (12. Kaide)	مَخْشِيَّتَانِ (12. Kaide)
Cemi	مَخْشِيُّونَ (12. Kaide)	مَخْشِيَّاتٌ (12. Kaide)
Cemi Mükesser		مَخَاشٍ (12. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (13.KAİDE)

وَفِي النَّاقِصِ الْوَاوِيِّ تُقْلَبُ الْوَاوُ يَاءً وَفِي الْمُسْتَقْبَلِ وَالْأَمْرِ
وَالنَّهْيِ الْمَجْهُولَاتِ لِأَنَّهُنَّ فُرُوعُ الْمَاضِي

13. KAİDE:
> و 'lı nakıs fiillerin meçhul muzari, emir ve nehiylerinde, mazinin dalları olduklarından dolayı aralarında uygunluk olsun diye و , ي 'ye çevirilir.

يُغْزُوُ > يُغْزَيُ > يُغْزَى

1.) يُغْزَى fiili, و 'lı nakıs olup aslı يُغْزُوُ idi.

2.) Meçhul mazisi olan غُزِوَ 'de و kelimenin sonunda olup kendisinden önceki harf kesra olduğu için (6. Kaide Gereği) ي 'ye çevirilerek غُزِيَ olmuştu.

3.) Muzari, emir ve nehiy'in meçhullerinde ise bu kaide geçerli olmadığı halde aralarında uygunluk olsun diye و , ي 'ye çevirildi.

> يُغْزَيُ oldu. <

4.) ي harekeli ve kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (1. Kaide Gereği) ي harfi elife çevirildi.

> يُغْزَى oldu. <

و 'lı Nakıs Meçhul Muzari Çekimi يُغْزَى

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	يُغْزَى (13. / 1. Kaide)	تُغْزَى (13. / 1. Kaide)	تُغْزَى (13. / 1. Kaide)	تُغْزَيْنَ (13. / 1. Kaide)	أُغْزَى (13. / 1. Kaide)
Tesniye	يُغْزَيَانِ (13.Kaide)	تُغْزَيَانِ (13.Kaide)	تُغْزَيَانِ (13.Kaide)	تُغْزَيَانِ (13.Kaide)	
Cemi	يُغْزَوْنَ (13. / 1. Kaide)	يُغْزَيْنَ (13. / 2. Kaide)	تُغْزَوْنَ (13. / 1. Kaide)	تُغْزَيْنَ (13. / 2. Kaide)	نُغْزَى (13. / 1. Kaide)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (14.KAİDE)

وَأَمَّا الْمُعْتَلُّ الْمِثَالُ فَتَسْقُطُ فَاءُ فِعْلِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ وَالْأَمْرِ
وَالنَّهْيِ الْمَعْرُوفَاتِ، إِذَا كَانَ فَاؤُهُ وَاوًا مِنْ ثَلَاثَةِ أَبْوَابٍ
فَعَلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَعَدَ يَعِدُ
وفَعَلَ يَفْعَلُ > نَحْوُ: وَهَبَ يَهَبُ
وفَعِلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَرِثَ يَرِثُ

14. KAİDE (MİSAL FİİLİ HAKKINDA)
> Misal fiilin fael fiili و olduğu zaman üç babta (2,3 ve 6.) malum muzari, emir ve nehiylerde fael fiili düşer.

> وَعَدَ يَعِدُ - وَهَبَ يَهَبُ - وَرِثَ يَرِثُ 'gibi

MALUM MUZARİ MÜFRET SİGALARI

وَعَدَ - يَوْعِدُ > يَعِدُ

1.) يَعِدُ fiili, sülasi mücerred 2. babtan و 'lı misal olup aslı يَوْعِدُ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَعِدُ oldu. <

وَهَبَ - يَوْهِبُ > يَهِبُ > يَهَبُ

1.) يَهَبُ fiili, sülasi mücerred 2. babtan و 'lı misal olup aslı يَوْهِبُ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَهِبُ oldu. <

3.) Aynel fiilinde boğaz harfi bulunduğundan, hafiflik olsun diye fethalanarak 3. Bab'a girdi.

> يَهَبُ oldu. <

وَرِثَ - يَوْرِثُ > يَرِثُ

1.) يَرِثُ fiili, sülasi mücerred 6. babtan و 'lı misal olup aslı يَوْرِثُ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَرِثُ oldu. <

İ'LAL (14.KAİDE)

وَأَمَّا الْمُعْتَلُّ الْمِثَالُ فَتَسْقُطُ فَاءُ فِعْلِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ وَالْأَمْرِ
وَالنَّهْيِ الْمَعْرُوفَاتِ، اِذَا كَانَ فَاؤُهُ وَاوًا مِنْ ثَلَاثَةِ أَبْوَابٍ
فَعَلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَعَدَ يَعِدُ
وفَعَلَ يَفْعَلُ > نَحْوُ: وَهَبَ يَهَبُ
وفَعِلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَرِثَ يَرِثُ

14. KAİDE (MİSAL FİİLİ HAKKINDA)
> Misal fiilin fael fiili و olduğu zaman üç babta (2,3 ve 6.) malum muzari, emir ve nehiylerde fael fiili düşer.

> وَعَدَ يَعِدُ - وَهَبَ يَهَبُ - وَرِثَ يَرِثُ 'gibi

EMRİ HAZIR MÜFRET MÜZEKKER SİGALARI

اِوْرِثْ > اِرِثْ > رِثْ

1.) رِثْ fiili, و 'lı misal olup aslı اِوْرِثْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> اِرِثْ oldu. <

3.) ر harfi harekeli olduğu için hemzeye ihtiyaç kalmadığından dolayı hemze de hazfedildi.

> رِثْ oldu. <

اِوْهَبْ > اِهِبْ > هِبْ > هَبْ

1.) هَبْ fiili, و 'lı misal olup aslı اِوْهَبْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> اِهِبْ oldu. <

3.) ه harfi harekeli olduğu için hemzeye ihtiyaç kalmadığından dolayı hemze de hazfedildi.

> هِبْ oldu. <

3.) Aynel fiilinde boğaz harfi bulunduğundan, hafiflik olsun diye fethalanarak 3. Bab'a girdi.

> هَبْ oldu. <

اِوْعِدْ > اِعِدْ > عِدْ

1.) عِدْ fiili, و 'lı misal olup aslı اِوْعِدْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> اِعِدْ oldu. <

3.) ع harfi harekeli olduğu için hemzeye ihtiyaç kalmadığından dolayı hemze de hazfedildi.

> عِدْ oldu. <

İ'LAL (14.KAİDE)

وَأَمَّا الْمُعْتَلُّ الْمِثَالُ فَتَسْقُطُ فَاءُ فِعْلِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ وَالْأَمْرِ
وَالنَّهْيِ الْمَعْرُوفَاتِ، اِذَا كَانَ فَاؤُهُ وَاوًا مِنْ ثَلَاثَةِ أَبْوَابٍ
فَعَلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَعَدَ يَعِدُ
وفَعَلَ يَفْعَلُ > نَحْوُ: وَهَبَ يَهَبُ
وفَعِلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَرِثَ يَرِثُ

14. KAİDE (MİSAL FİİLİ HAKKINDA)
> Misal fiilin fael fiili و olduğu zaman üç babta (2,3 ve 6.) malum muzari, emir ve nehiylerde fael fiili düşer.

> وَعَدَ يَعِدُ - وَهَبَ يَهَبُ - وَرِثَ يَرِثُ 'gibi

NEHYİ HAZIR MÜFRET MÜZEKKER SİGALARI

لا تَوْرِثْ > لا تَرِثْ

1.) لا تَرِثْ fiili, و 'lı misal olup aslı لا تَوْرِثْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> لا تَرِثْ oldu. <

لا تَوْهِبْ > لا تَهِبْ > لا تَهَبْ

1.) لا تَهَبْ ا fiili, و 'lı misal olup aslı لا تَوْهِبْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> لا تَهِبْ oldu. <

3.) Aynel fiilinde boğaz harfi bulunduğundan, hafiflik olsun diye fethalanarak 3. Bab'a girdi.

> لا تَهَبْ oldu. <

لا تَوْعِدْ > لا تَعِدْ

1.) لا تَعِدْ fiili, و 'lı misal olup aslı لا تَوْعِدْ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> لا تَعِدْ oldu. <

İ'LAL (14.KAİDE)

وَأَمَّا الْمُعْتَلُّ الْمِثَالُ فَتَسْقُطُ فَاءُ فِعْلِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ وَالْأَمْرِ
وَالنَّهْيِ الْمَعْرُوفَاتِ، اِذَا كَانَ فَاؤُهُ وَاوًا مِنْ ثَلَاثَةِ أَبْوَابٍ
فَعَلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَعَدَ يَعِدُ
وفَعَلَ يَفْعَلُ > نَحْوُ: وَهَبَ يَهَبُ
وفَعِلَ يَفْعِلُ > نَحْوُ: وَرِثَ يَرِثُ

14. KAİDE (MİSAL FİİLİ HAKKINDA)
> Misal fiilin fael fiili و olduğu zaman üç babta (2,3 ve 6.) malum muzari, emir ve nehiylerde fael fiili düşer.

> وَعَدَ يَعِدُ - وَهَبَ يَهَبُ - وَرِثَ يَرِثُ gibi'

FİİLLERİ VE MUZARİ SİGALARI وَطِئَ - وَسِعَ

يَوْسِعُ > يَسِعُ > يَسَعُ

1.) يَسَعُ fiili, و 'lı misal olup aslı يَوْسِعُ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَسِعُ oldu. <

3.) Lamel fiilinde boğaz harfi bulunduğundan, hafiflik olsun diye fethalanarak 3. Bab'a girdi.

> يَسَعُ oldu. <

يَوْطِأُ > يَطِأُ > يَطَأُ

1.) يَطَأُ fiili, و 'lı misal olup aslı يَوْطِأُ idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَطِأُ oldu. <

3.) Lamel fiilinde boğaz harfi bulunduğundan, hafiflik olsun diye fethalanarak 3. Bab'a girdi.

> يَطَأُ oldu. <

NOT:

4. Babtan olan يَوْطَأُ - يَسَعُ ile وَطِئَ - وَسِعَ fiillerinde و hazfedilir. Çünkü bu fiiller aslında 6. babtan olup aynel fiilleri sonradan fethalandığından 4. bab'a nakledilir.

LEFİF FİİLLER

LEFİFİ MAKRUN

> Lefif-i makrun fiilin aynel fiilinin hükmü, sahih fiilin hükmü gibidir; değişmez. طَوَى gibi.

> Lamel fiilinin hükmü ise nakıs fiilin lamel fiilinin hükmü gibidir. رَوَى – يَرْوِي gibi

> Yani i'lal yapılıp yapılmaması konusunda aynel fiili sahih, lamel fiili nakıs fiil gibidir. Aynel filinde i'lal uygulanmamasının sebebi binasını korumak içindir.

> Lefif-i makrun fiilin mazisinde, nakis fiilde olduğu gibi و ve ي harfleri 1. kaide gereği elif'e (ا) çevrilir.

> Muzarisinde ise, lamel fiil nakıs fiildeki gibi 8. kaide gereği sakin kılınır.

رَوَيَ > رَوَى

1.) رَوَى lefifi makrun mazi olup aslı رَوَيَ idi.

2.) ي harekeli ve kendisinden önceki harf fethalı olduğı için (1. Kaide Gereği) ي harfi elife çevirildi.

> رَوَى oldu. <

3.) و harfi sahih harf hükmünde olduğundan dolayı değişmeyip olduğu gibi kalır.

يَرْوِيُ > يَرْوِي

1.) يَرْوِي lefifi makrun muzari olup aslı يَرْوِيُ idi.

2.) ي kelimenin sonunda harekeli olup kendisinden önceki harf de kesra olduğundan (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.

> يَرْوِي oldu. <

3.) و harfi sahih harf hükmünde olduğundan dolayı değişmeyip olduğu gibi kalır.

اِرْوِيُ > اِرْوِ

1.) اِرْوِ lefifi makrun emri hazır olup aslı اِرْوِيُ idi.

2.) Daha önce geçtiği üzere nakıs fiillerde cezm alameti, illetli olan lamel fiilinin düşmesidir. Bu sebeple sonundaki ي düşerek

> اِرْوِ oldu. <

LEFİFİ MEFRUK

> Lefif-i mefruk fiilin fael fiilinin hükmü, misal fiilin fael fiilinin hükmü gibidir.

> Lamel fiilinin hükmü ise nakısın lamel fiilinin hükmü gibidir. وَقَى – يَقِي gibi.

> Lefif-i mefruk fiilin mazisinde, lamel fiili nakıs fiilde olduğu gibi 1. kaide gereği elif'e (ا) çevrilir.

> Muzarisinde ise, fael fiili misal fiildeki gibi 14. kaide gereği hazfedilir, lamel fiili ise nakis fiildeki gibi 8. kaide gereği sakin kılınır.

وَقَيَ > وَقَى

1.) وَقَى lefifi mefruk mazi olup aslı وَقَيَ idi.

2.) ي harekeli ve kendisinden önceki harf fethalı olduğı için (1. Kaide Gereği) ي harfi elife çevirildi.

> وَقَى oldu. <

يَوْقِيُ > يَوْقِي > يَقِي

1.) يَقِي lefifi mefruk muzari olup aslı يَوْقِيُ idi.

2.) ي kelimenin sonunda harekeli olup kendisinden önceki harf de kesra olduğundan dolayı (8. Kaide Gereği) sakin kılındı.

> يَوْقِي oldu. <

3.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> يَقِي oldu. <

اِوْقِيِ > اِقِيْ > قِيْ > قِ > قِهْ

1.) قِهْ lefifi mefruk emri hazır olup aslı اِوْقِي idi.

2.) و muzaarat harfi ile kesra arasında bulunduğu için lisana ağır geldiğinden (14. Kaide Gereği) hazfedildi.

> اِقِيْ oldu. <

3.) ق harfi harekeli olduğu için hemzeye ihtiyaç kalmadığından dolayı hemze de hazfedildi.

> قِيْ oldu. <

4.) Daha önce geçtiği üzere nakıs fiillerde cezm alameti, illetli olan lamel fiilinin düşmesidir. Bu sebeple sonundaki ي düşerek

> قِ oldu. <

5.) Harf olduğu zannedilmesin diye, duruş halinde müfred müzekkerde sonunda ه (he) ziyade edildi.

> قِهْ oldu. <

Not: Geçiş anında bu ه düşer. قِنَا (Bizi koru) gibi.

İ'LAL (15.KAİDE)

إذا كانَ عَيْنُ فِعْلِهِ ساكِنَةً وَلامُهُ مُتَحَرِّكَةً أَوْ كِلْتاهُما مُتَحَرِّكَتَيْنِ
فَالْإِدْغامُ فِيهِ لازِمٌ، نَحْوُ: مَدَّ يَمُدُّ. وَالْأَصْلُ: مَدَدَ يَمْدُدُ

15. KAİDE
(MUZAAF FİİL - VACİP İDGAM HAKKINDA)

> Muzaaf bir fiilin aynel fiili sakin ve lamel fiili harekeli veya her ikisi de harekeli olduğu zaman idğam yapmak vaciptir.

> مَدَّ يَمُدُّ 'gibi
> Aslı مَدَدَ يَمْدُدُ 'dür.

MAZİ VE MUZARİ MÜFRET SİGALARI

مَدَدَ > مَدْدَ > مَدَّ

1.) مَدَّ muzaaf mazi olup aslı مَدَدَ idi.

2.) Aynı cins olan د harfinin ikisinde harekeli olduğundan dolayı birinci د 'ın harekesi hazfedilerek sakin kılındı.

> مَدْدَ oldu. <

3.) Sonra birinci د sakini ikinci د harekeli olduğu için (15.Kaide Gereği) birinci د , ikinci د 'a idğam edildi.

> مَدَّ oldu. <

يَمْدُدُ > يَمُدْدُ > يَمُدُّ

1.) يَمُدُّ muzaaf muzari fiil olup aslı يَمْدُدُ 'idi.

2.) Aynı cins olan د harfinin ikisi de harekeli olup kendisinden önceki harf م sakin olduğu için birinci د 'ın harekesi م 'e nakledilerek sakin kılındı.

> يَمُدْدُ oldu. <

3.) Sonra birinci د sakini ikinci د harekeli olduğu için (15.Kaide Gereği) birinci د , ikinci د 'a idğam edildi.

> يَمُدُّ oldu. <

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (16.KAİDE)

وَإِنْ كانَ عَيْنُ فِعْلِهِ مَتَحَرِّكَةً وَلامُهُ ساكِنَةً فَالْإِظْهارُ لازِمٌ نَحْوُ: مَدَدْنَ

16. KAİDE
(MUZAAF FİİL - MÜMTENİ İDGAM HAKKINDA)

> Muzaaf bir fiilin aynel fiili harekeli, lamel fiili (sükunu asli) ile sakin olursa izhar yapmak (idğam yapmamak) vaciptir. Yani idğam mümtenidir.

> مَدَدْنَ 'gibi

MAZİ VE MUZARİ CEMİ MÜENNES GAİBE SİGALARI

مَدَدْنَ

İZAH:

> مَدَدْنَ muzaaf mazi fiilin cemi müennes gaibe sigasıdır. Aynı cins olan د harfinin birincisi harekeli, ikincisi aslından sakin olduğu için idğam yapmak mümteni (yasak) dır.

يَمْدُدْنَ

İZAH:

> يَمْدُدْنَ muzaaf mazi fiilin cemi müennes gaibe sigasıdır. Aynı cins olan د harfinin birincisi harekeli, ikincisi aslından sakin olduğu için idğam yapmak mümteni (yasak) dır.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (17.KAİDE)

وَإِنْ كانَتا ساكِنَتَيْنِ فَحُرِّكَتْ الثَّانِيَةُ وَأُدْغِمَتِ الْأُولَى فِيها
نَحْوُ: لَمْ يَمُدُّ وَالْأَصْلُ: لَمْ يَمْدُدْ

17. KAİDE
(MUZAAF FİİL - CAİZ İDGAM HAKKINDA)

> Muzaaf bir fiilin her ikiside (aynel ve lamel fiili) sakin olursa ikincisi harekelendirilir ve birincisi ikincisine idğam edilir.

> لَمْ يَمُدُّ 'gibi
> Aslı لَمْ يَمْدُدْ 'dür.

مَدَّ FİİLİNİN CEHDİ MUTLAK MÜFRET MÜZEKKER SİGASI لَمْ يَمْدُدْ

1. ADIM:

> Aynı cins olan د harfinin birincisi harekeli, ikincisi arizi sükun ile sakindir. Yani لَمْ sebebiyle sakin olmuştur.

لَمْ يَمْدُدْ

2. ADIM:

> Birincisi د 'nın harekesi م 'e nakledilerek sakin kılınır.

لَمْ يَمْدُدْ

3. ADIM:

İki sakin bir araya geldiğinden dolayı ikinci د harekelenir.

a.) لَمْ يَمْدُدَ

Ya en hafif hareke fetha oolduğundan dolayı fethalanır.

b.) لَمْ يَمْدُدُ

Ya aynel fiiline uygunluk olsun diye zamme ile harekelenir.

c.) لَمْ يَمْدُدِ

Ya da sakin bir harf halinde kesralandığından dolayı kesra ile harekelenir.

4. ADIM:

Sonra birinci د sakin, ikinci د harekeli olduğundan birbirine idğam edilir.

لَمْ يَمُدُّ - لَمْ يَمُدَّ - لَمْ يَمُدِّ

NOT:
لَمْ يَمْدُدْ
gibi aynı cins olan iki harfin birincisi harekeli ikinciside aslından sakin olmayıp arızi sükun ile (sonradan amil sebebiyle) sakin olursa idğam yapmak caizdir. Yani لَمْ يَمُدُّ şeklinde idğamlı da okunabilir, لَمْ يَمْدُدْ şeklinde idğam yapılmadan da okunabilir. Ancak hafiflik olması için idğam yapmak tercih edilir.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (17.KAİDE)

وَإِنْ كانَتا ساكِنَتَيْنِ فَحُرِّكَتْ الثَّانِيَةُ وَأُدْغِمَتِ الْأُولَى فِيها
نَحْوُ: لَمْ يَمُدُّ وَالْأَصْلُ: لَمْ يَمْدُدْ

17. KAİDE
(MUZAAF FİİL - CAİZ İDGAM HAKKINDA)

> Muzaaf bir fiilin her ikiside (aynel ve lamel fiili) sakin olursa ikincisi harekelendirilir ve birincisi ikincisine idğam edilir.

> لَمْ يَمُدُّ 'gibi
> Aslı لَمْ يَمْدُدْ 'dür.

مَدَّ FİİLİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGASI
أُمْدُدْ > أُمْدُدْ > أُمْدُدَ > أُمُدَّ > مُدَّ

1.) مُدَّ - مُدَّ - مُدِّ emri hazır müfret müzekker sigası olup aslı أُمْدُدْ idi.

2.) Aynı cins olan د harfinin birincisi harekeli, ikincisi arızi sükunla sakindir. Birinci د 'nın harekesi م 'e nakledilerek sakin kılındı.

> أُمْدُدْ oldu. <

3.) İki sakin harf bir araya geldiğinden ikinci د harekelendi.

> أُمْدُدَ oldu. <

4.) Sonra birinci د sakin, ikinci د harekeli olduğundan dolayı birbirine idğam edildi.

> أُمُدَّ oldu. <

5.) م harekelenince hemzeye ihtiyaç kalmadığı için hemze de hazfedildi.

> مُدَّ oldu. <

AYNEL FİİLİ DAMME OLAN 1 ve 5. BABLARIN EMRİ HAZIRLARI

a.) Aynel fiiline uygun olsun diye zamme ile harekelenerek مُدَّ

b.) En hafif hareke fetha olduğundan dolayı fetha ile harekelenerek مُدَّ

c.) Sakin bir harf geçilirken kesralandığından dolayı kesra ile harekelenerek مُدِّ şeklinde gelir. Veya izhar yaparak أُمْدُدْ şeklinde okumak da caizdir.

فِرَّ FİİLİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGASI
اِفْرِرْ > اِفْرِرْ > اِفْرِرَ > اِفِرَّ > فِرَّ

1.) فِرَّ - فِرَّ - فِرِّ emri hazır müfret müzekker sigası olup aslı اِفْرِرْ idi.

2.) Aynı cins olan ر harfinin birincisi harekeli, ikincisi arızi sükunla sakindir. Birinci ر 'nın harekesi ف 'ye nakledilerek sakin kılındı.

> اِفْرِرْ oldu. <

3.) İki sakin harf bir araya geldiğinden ikinci ر harekelendi.

> اِفْرِرَ oldu. <

4.) Sonra birinci ر sakin, ikinci ر harekeli olduğundan dolayı birbirine idğam edildi.

> اِفِرَّ oldu. <

5.) ف harekelenince hemzeye ihtiyaç kalmadığı için hemze de hazfedildi.

> فِرَّ oldu. <

AYNEL FİİLİ KESRA OLAN 2 ve 6. BABLARIN EMRİ HAZIRLARI

a.) Sakin bir harf geçilirken kesralandığından dolayı kesra ile harekelenerek فِرَّ

b.) En hafif hareke fetha olduğundan dolayı fetha ile harekelenerek فِرَّ şeklinde gelir. Veya izhar yaparak اِفْرِرْ şeklinde okumak da caizdir.

عَضَّ FİİLİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGASI
اِعْضَضْ > اِعْضَضْ > اِعْضَضَ > اِعْضَضَ > عَضَّ

1.) عَضَّ - عَضَّ - عَضِّ emri hazır müfret müzekker sigası olup aslı اِعْضَضْ idi.

2.) Aynı cins olan ض harfinin birincisi harekeli, ikincisi arızi sükunla sakindir. Birinci ض 'nın harekesi ع 'e nakledilerek sakin kılındı.

> اِعْضَضْ oldu. <

3.) İki sakin harf bir araya geldiğinden ikinci ض harekelendi.

> اِعْضَضَ oldu. <

4.) Sonra birinci ض sakin, ikinci ض harekeli olduğundan dolayı birbirine idğam edildi.

> اِعَضَّ oldu. <

5.) ع harekelenince hemzeye ihtiyaç kalmadığı için hemze de hazfedildi.

> عَضَّ oldu. <

AYNEL FİİLİ FETHA OLAN 2 ve 4. BABLARIN EMRİ HAZIRLARI

a.) En hafif hareke fetha olduğundan dolayı fetha ile harekelenerek عَضَّ

b.) Sakin bir harf geçilirken kesralandığından dolayı kesra ile harekelenerek عَضِّ şeklinde gelir. Veya izhar yaparak اِعْضَضْ şeklinde okumakta caizdir.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (18.KAİDE)

فَإِنْ كَانَتِ الْهَمْزَةُ ساكِنَةً يَجوزُ تَرْكُها عَلَى حالِهَا وَيَجوزُ قَلْبُهَا
فَإِنْ كانَ ماقَبْلَها مَفْتوحاً قُلِبَتْ أَلِفاً
وَإِنْ كانَ مَكْسُوراً قُلِبَتْ ياءً
وَإِنْ كانَ مَضْمُوماً قُلِبَتْ واواً
نَحْوُ: يأكُلُ وَيُومِنُ وَإِيذَنْ مِنْ أَذِنَ

18. KAİDE (MEHMUZ FİİL HAKKINDA)

> Hemze sakin olup kendisinden önceki harf de harekeli olursa, hemzeyi hali üzere bırakmak caiz olduğu gibi kendisinden önceki harfin harekesinin cinsinden bir harfe çevirmek caizdir. Hemzeden önceki harf fetha ise; hemze elif'e ا, kesra ise ي, ye zamme ise و 'a çevirilir.

أَكَلَ FİİLİNİN MUZARİ MÜFRET SİGASI

1.) يَاكُلُ muzari müfret müzekker gaib sigası olup aslı يَأْكُلُ idi.

2.) Hemze sakin olup kendisinden önceki harfin harekesi de fetha olduğundan (18. Kaide Gereği) يَاكُلُ şeklinde hemzeyi elife çevirmek caiz olduğu gibi يَأْكُلُ şeklinde okumak da caizdir.

آمَنَ FİİLİNİN MUZARİ MÜFRET SİGASI

1.) يُوْمِنُ muzari müfret müzekker gaib sigası olup aslı يُؤْمِنُ idi.

2.) Hemze sakin olup kendisinden önceki harfin harekesi de fetha olduğundan (18. Kaide Gereği) يُومِنُ şeklinde hemzeyi elife çevirmek caiz olduğu gibi يُؤْمِنُ şeklinde okumak da caizdir.

أَذِنَ FİİLİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGASI

1.) اِيذَنْ sülasi mücerred 4. babtan emri hazır olup aslı اِئْذَنْ idi.

2.) Hemze sakin olup kendisinden önceki harf de hemze olup herekesi kesra olduğundan (18. Kaide Gereği) vacip olarak hemze ي 'ye çevirildi.
اِيذَنْ oldu.

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (19.KAİDE)

وَإِنْ كانَتِ الْهَمْزَةُ مُتَحَرِّكَةً فَإِنْ كانَ ما قَبْلَها حَرْفاً مُتَحَرِّكاً لا تَتَغَيَّرُ الْهَمْزَةُ كالصَّحيحِ نَحْوُ: قَرَأَ

19. KAİDE

> Hemze harekeli olup kendisinden önceki de harekeli olursa, hemze sahih fiil gibi değişmez.

> قَرَأَ gibi.

قَرَأَ FİİLİNİN MUZARİ MÜFRET SİGASI

1.) قَرَأَ Mehmuz-el lam mazi fiilinin müzekker gaib sigasıdır.

2.) Hemze harekeli olup kendisinden önceki ر harfi de harekeli olduğundan (19. Kaide Gereği) hemze sahih fiil gibi değişmeyip olduğu gibi kaldı.

قَرَأَ FİİLİNİN MAZİ ÇEKİMİ

	Gaib	Gaibe	Muhatab	Muhataba	Mütekellim
Müfret	قَرَأَ (19. Kaide)	قَرَأَتْ (19. Kaide)	قَرَأْتَ (Kaide Yok)	قَرَأْتِ (Kaide Yok)	قَرَأْتُ (Kaide Yok)
Tesniye	قَرَآ (19. Kaide)	قَرَأَتَا (19. Kaide)	قَرَأْتُمَا (Kaide Yok)	قَرَأْتُمَا (Kaide Yok)	
Cemi	قَرَؤُوا (19. Kaide)	قَرَأْنَ (Kaide Yok)	قَرَأْتُمْ (Kaide Yok)	قَرَأْتُنَّ (Kaide Yok)	قَرَأْنَا (Kaide Yok)

yusufislamdagdelen@gmail.com

İ'LAL (20.KAİDE)

وَإِنْ كانَتِ الْهَمْزَةُ مُتَحَرِّكَةً وَإِنْ كانَ ما قَبْلَها حَرْفاً ساكِناً يَجُوزُ تَرْكُها عَلَى حالِهَا وَيَجُوزُ نَقْلُ حَرَكَتِها إلى ما قَبْلَها مِثالُهُ قَوْلُهُ تَعالى: وَسَلِ الْقَرْيَةَ وَالأَصْلُ: وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ

20. KAİDE

> Hemze harekeli olup kendisinden önceki de sakin bir harf olursa, hemzeyi hali üzere bırakmak caiz olduğu gibi, hemzenin harekesini kendisinden öncekine nakletmek de caizdir. Allah Azze ve Celle'nin şu kavlinde olduğu gibi.

وَسَلِ الْقَرْيَةَ

سَأَلَ FİİLİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGASI
اِسْأَلْ > اِسْأَلْ > اِسَلْ > سَلْ

1.) سَلْ Mehmuz-el ayn emri hazır olup aslı اِسْأَلْ idi.

2.) Hemze harekeli olup kendisinden önceki harf de sakin olduğu için (20. Kaide Gereği) hemzenin harekesi س 'e nakledildi.

> اِسْأَلْ oldu. <

3.) İki sakin harf bir araya geldi. Birincisi hemze, ikincisi kendisinden sonra gelen ل harfidir. Sahih harf olan ل hazf edilemeyeceği için hemze hazfedildi.

> اِسَلْ oldu. <

4.) س harekelenince hemzeye ihtiyaç kalmadığından dolayı hemze de hazfedildi.

> سَلْ oldu. <

أَمَرَ - أَكَلَ - أَخَذَ
FİİLLERİNİN EMRİ HAZIR MÜFRET SİGALARI

1.) مُرْ - كُلْ - خُذْ Mehmuz-elfa emri hazır olup asılları أُؤْمُرْ - أُؤْكُلْ - أُؤْخُذْ idi.

2.) Hemze sakin ve kendisinden önceki harf de hemze olup harekesi zamme olduğundan dolayı (18. Kaide Gereği) vacip olarak hemze و çevirilecekti. أُوخُذْ - أُوكُلْ - أُومُرْ olacaktı. Fakat bu üç fiil Arap kelamında çok kullanıldığı için kıyas yapmaksızın مُرْ - كُلْ - خُذْ şeklinde gelir.

NOT:

> Mehmuz fiilin geri kalan çekimi, sahih fiil gibidir.

> Sahih olmayan bir fiil, (sahih fiil çekiminde zikredildiği gibi) sahih fiile kıyas edilir. Eğer kıyas (kaide) bir harfin ibdalini, naklini veya iskânını gerektiriyorsa gereken i'lal işlemi yapılır. Ancak kıyas (kaide) böyle bir i'lali gerektirmiyorsa sahih olmayan fiil sahih gibi çekilir.

> Bazı yerlerde i'lali gerektiren bir durumun bulunmasıyla beraber başka bir engelden dolayı illetli olan kelimeler değişmez.

MİSAL:

> عَوِرَ "tek gözü kör oldu" fiili sülasi mücerred 4. babtan mazi bir fiildir. Bu fiilde و harekeli, kendisinden önceki harf de fethalı olduğu için (1. Kaide Gereği) و harfinin elif (ا) harfine çevrilmesi gerekiyordu. Fakat aslı عَارَ "ayıpladı" fiiliyle karışacağından dolayı عَوِرَ fiilinde kaide uygulanmaz.

MİSAL:

> اِسْتَوَى fiili iftial babından mazi bir fiil olup aslı اِسْتَوَيَ idi. ي harekeli ve kendisinden önceki harf fethalı olduğu için (1. Kaide Gereği) ي harfi elif (ا) harfine çevrildi. Fiillerin aynel fiili sahih hükmünde olduğundan değişmeyip olduğu gibi kalır. Eğer 1. kaide gereği elife çevrilseydi اِسْتَى şeklinde olup hangi babdan olduğu anlaşılmayacağından dolayı i'lal kaidesi uygulanmaz.

MİSAL:

> جَلْبَبَ fiili rubai mülhak mazi bir fiildir. Bu fiilde aynı cins olan ب harfinin ikisi de harekeli olduğundan dolayı (15. Kaide Gereği) idğam vacip olduğu halde ilhaklık bozulmasın diye idğam yapılmaz.

yusufislamdagdelen@gmail.com